

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo sexto
Februarii anni M. DCC. XXXIII.*

M. THOMA-RENATO GASNIER,
Doctore Medico, Præside.

An Obesitas Somnus brevis salubrior?

I.

QUAMVIS ex eodem luto præcordia finxerit omnibus communis
hominum parens Natura; varium tamen singulis temperamen-
tum indidit, variamque partium texturam & indolem. Alii enim
graciles, alii obesi sunt: alii calidi, alii frigidiore; alii humidi, alii
sicciore. Optima omnium corporis constitutio, quæ inter has me-
dia quodam modo consistit, ad eamque revocandæ sunt, si quæ
longius recedant. Neque plus æquo graciles, neque nimis obesi verè sani di-
cendi sunt. Hi præsertim suspecta habere bona sua debent. Itaque Medicus ho-
minum salutis præses & custos in illud sedulo debet incumbere, ut aut quod
deest, adjiciat; aut quod redundat, quamprimum detrahat. Alioqui jam nutaret,
de flat.

*Cels. lib. 1.
c. 3.*

*Idem lib. 2.
c. 2.
Hipp. lib.
de flat.*

aut etiam labefactaretur sanitas. Qui enim illa stare valeat, si major fervidiorum humorum copia malè regatur à solidis, ut contingit in gracilibus; aut vicissim, si minor sanguinis copia onerosa prementium undequaque partium solidarum massæ vix renitatur, nec *Systole* ac *Diastole* vasorum liberè perficiantur; quod in obesis hominibus videre est. *vym*, cuius est & præsentem tueri sanitatem & morborum ingruentium præcavere insultus, utrisque convenientem sex rerum, quas *non naturales* vocant, usum & administrationem indicare debet; sed iis præsertim succurrat necesse est, quos adipis importuna moles penè obruit. Quod quidem tùm aliis rebus consequetur, tùm verò imprimis, si alternas vigiliæ somnique vices ita dispensaverit, ut citrà virium iacturam sanitatisque detrimentum gravioris sarcinæ pars aliqua detrahatur.

II.

Cels. lib. 1.
c. 3.

QUEMADMODUM *tenuis homo se implere, ita plenus extenuare se debet.* Nùm Obesorum naturam & indolem observare juvat? In iis pulsus molliorem & lentorem, sensuum omnium hebetudinem, corporis & ingenii tarditatem plerumque deprehendes. Scilicet dùm in iis mollius pulsant cor & arteriæ, motusque suos languidiùs exercent, minùs quassatur, minùs committitur circulantium humorum compages. Quare novi subindè accedentis chyli partes minori copiâ in globulos compinguntur, sed pars longè maxima *gelatinosam* formam induit, & in succum nutritium facessit. Hinc solida novi appositione fucci turgescunt, dùm perquam minima liquoris portio angustissimos canales vix distendit. An igitur miraris quòd tunc temporis corpus hebes ac torpidum rerum externarum qualitatibus vix afficiatur? Attende corporum impressiones ad cerebrum per nervos transmitti. Hi nimia circumfusi pinguedine externum omnem impulsu eludunt. Quid quòd Obesiores infecundi crebris licet expetitâ votis prole careant? In maribus sanguinis ac spirituum penuriam; in feminis tùm eandem spirituum inopiam, tùm nimiam incusa pinguedinem, quâ nempe fit ut

Virg.
Georg. 3.

Sû genitali arvo, & sulcos obliinet inertes.

Aph. 46.
sect. 5.
Cels. lib. 2.
c. 1.
Hipp. aph.
3. sect. 1.

At ne credas Hippocrati harumce mulierum sterilitatem in Omentum refundenti, à quo uteri os claudatur. Quò plus autem increscit moles corporis pinguescentis, quò major cumulatur obesitas, eò propius imminet periculum ne spirandi difficultate strangulentur, subitòque moriantur. Solvendum igitur, nec cunctanter, hunc habitum memineris ex præcepto divini Senis, non fovendum.

Obusor usus

III.

IN veritum homo semper nititur. Hydrope tumet abdomen? interdicto potui avidus æger inhiat. Ita & quò pleniorum corporis habitum adeptus est aliquis, eò maiorem experitur in somnum propensionem: undè augetur moles, augetur & periculum. Causam nosse cupis? en obvia statim patescit. Cùm ad maximam obesitatem pervenit corpus, nervi magis ac magis comprimuntur, sanguis minori copiâ & impetu à corde vibratur in cerebrum. Hinc pauciores è sanguine crassiori & minùs vegeto secernuntur spiritus animales

3

Quid tūm? Nervi succo destituti, à quo ipsorum vis & *impūa* pendet, omnino relaxantur, laxantur pariter membranaceæ partes, in quas ultimæ nervorum propagines desinunt, proindeque facile somnus obrepit. Tūm verò leniori motu circuitum absolvēte sanguine nutritius humor fibris accrescens eas extendit magis, magisque adauget. Sic obesitas somnum, somnūque vicissim obesitatem accersit. Quò se vertat igitur, qui talem nactus est corporis habitum? Quid molitur, ut huic incremento ponat obices, aut etiam ut se- ipsum importunā mole aliquatenus sublevet? Reluctetur tantæ in somnum propensionī: somno indulgeat quantum sufficit ad refocillandas vires, non ad opprimendas. Cumulandæ pinguedini favet somnus, vigilia obsistit. Sub hac enim partes omnes contenduntur, non autem feriantur, ut in somno; major & validior est respiratio. Undè, si præsertim corpus aliquantisper exerceatur, tūm in vasorum parietes vehementius arietant succi, vicissim ab iisdem magis diverberantur, comminuuntur & atteruntur. Hinc sit copiosior partium tenuiorum exhalatio tūm per minimos cutis *poros*, tūm per patentiora *Tracheæ* spiracula; nec tanta proinde succi nutritii copia fibris agglutinatur. Jam verò corpus aliquā sarcinæ, quā penè obruebatur, sublatā parte, agilitatem quamdam & sensuum alacritatem persensiscere incipit, torpedinem exuit, & in novam quasi naturam immutatur.

I V.

UT somno diutiùs carere nocet, sic diutiùs, quàm par est, eidem indulgere maximè perniciosum. *Vigilia & somnus, si modum excedant, noxia evadunt.* Ubi diuturnis laboribus fractæ sunt vires exhaustique spiritus motuum opifices, tunc auspiciatò somnus accedit. Hujus beneficio crispæ partes relaxantur & benigno rore perfusæ mollescant. Undè secretionēs, quæ aut interceptæ fuerant, aut minùs exquisitè perficiebantur, jam ritè procedunt; & in ordinem rediguntur, si quæ ab indicatâ sibi lege deflexerant. Hinc *viscerum ci- bus* non malè somnus appellatus est. At ne quid nimis. Quantiscumque hic emineat commodis, ne tamen diutiùs protrahatur. Alioqui malorum iliadem brevi accersit, quæ corpus & longiùs & pertinaciùs affligunt. Hinc *ἀνοξείαι, κακίαι, μαλαγγίαι*, fœdus faciei color, apud Urbanos, Otiosos, eosque omnes, quorum *ignavia corpus hebetat*, morbi notissimi. Quid si diuturniori somno se permittant, qui crassiores obesioremque corporis constitutionem sortiti sunt? In iis præ majori pinguedine oclusa ferè sunt omnia cutis spiracula. Quid indè? Liquatis & refluīs humoribus universa mergentur viscera; solidæ partes *tonum* & robur amittent. Undè jam inertia ac male torpentia liquida hîc illic stagnabunt, nascenturque variis in partibus obstructions, *chronicorumque* affectuum numerosa cohors pullulabit. Non omni periculo carent vigilie diù protrahæ. Ne tamen exiltimes obesis illa invehere incommoda, quæ ex immoderatiore somno iisdem obvenire solent. Quid enim? Per vigiliam omnia corporis organa suo munere meliùs defunguntur; collapsæ partes non otiuntur; sed magis attenuati & subacti humores tūm nutritii, tūm excrementii per insensilem *διαίτην* paulatim dissipantur & evanescent. Hinc corpus, diffilatis, quibus scater, humoribus, *digeritur & exsiccatur*. Quis verò hæc obesis noxia dixerit? annon è contrâ maximum in eos hinc redundat emolumentum? Sed tamen adit mo-

Hipp. aph. 3.
sect. 2.

Hipp. Epid.
6. sect. 5.

Cels. lib. 1.
c. 1.

Gal. Com. 4.
in 6. Epid.
c. 20.

4
 dus. Neque enim eo rem deductam volumus, ut nulla diuturnioribus vigiliis
 noxa inesse statuatur.

v.

LICEAT gracilibus somni tempora diutius protrahere, quo possint rigidiores fibras emollire, aridas humectare, nimiumque humorum fervorem compescere. Verùm obesis nil tale convenit. Iis utiliùs præscripseris, quæ nimiam corporis obesitatem sensim imminuere, aut saltem hujus incrementis obistere habilia sint. Porro breviori somno id obtineri posse nùm dubitas? Quid somnus, quid vigilia corpori præstent, sedulò perpendas. Per somnum lecti calore singulis partibus inertia quædam & laxitas inducitur, corpusque universum segescit. Inter vigilandum aer frigidior corpori exterius applicatur & per *Tracheam* simul hauritur. Quid inde veniat commodi sciscitaris? Respiratio liberius perficitur, sanguis intra canales suos celerius progreditur. *Pori* cutis laxiores constringuntur; partibus tum internis tum externis opportuna firmitudo conciliatur. Hinc quibus obigit ejusmodi natura, si longè vegetiores sunt, firmiterque sanitate fruuntur, dum sævit hyems & spirat frigidus Aquilo, quam cæteris anni temporibus. Igitur breviori somno contenti diuturniores sustineant vigiliæ. Sic gravissima, quæ longiorem somnum ferè subsequuntur, pericula declinabunt. Sic vitæ tempora, quæ Obesis quam gracilibus breviora esse solent, longius protrahere incolumes.

Hip. aph. 44.
scēt. 2.

Ergò Obesīs somnus brevis salubrior.

autor.

Proponebat Parisiis OLIVARIUS BOUGOURD
Constantiensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733.
à sextâ ad meridiem.